

Výzva k vyvěšení moravské vlajky

na radnici dne 5. července 2016

Moravská národní obec, z. s.

IČO: 72064072

Sídlo: Jetelová 498/13, 644 00 Brno-Soběšice

www.zamoravu.eu | info@zamoravu.eu

Vážení představitelé obcí, měst a krajů,

dovolujeme si Vás tímto dopisem požádat, abyste se připojili k tradici mnoha obcí a měst, které každoročně 5. července, v „Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje“, patronů Moravy a spolupatronů Evropy, vyvěšují na budově úřadu moravskou vlajku. Připomenete tak občanům tisíciletý odkaz historické země Moravy, její civilizační poslání pro velkou část Evropy a základ naší státnosti. Důstojným symbolem těchto tradic a hodnot se stala žluto-červená moravská vlajka, občany oživená po roce 1989 (viz příloha). V roce 2010 ji na Velehradě slavnostně požehnal Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký a metropolita moravský. Do úspěšné iniciativy „Za vyvěšování moravské vlajky“ na radnicích, kterou pravidelně organizuje náš spolek, se od roku 2010 zapojilo již

1119 obcí a měst.

Tento počet se přibližuje dvěma třetinám všech obcí na historickém území Moravy. Ve výčtu nechybí žádný ze současných administrativních celků – od kraje Jihočeského, Pardubického, přes Vysočinu, Olomoucký, Moravskoslezský, Zlínský až po Jihomoravský. Úctu k dějinám Moravy tak vyjadřují obce bez rozdílu velikosti, od nejmenších osad po největší moravské město Brno s jeho místními částmi a Jihomoravským hejtmánstvím (viz příloha). Vyvěšování moravské vlajky vyjadřují podporu moravským tradicím a hold společné historii rovněž obce ve Slezsku, v Čechách i v zahraničí. Vlajka se stala oblíbenou součástí veřejného života – zdobí obydlí spoluobčanů i krajanů v cizině, je používána sportovními kluby, jejich fanoušky a spolu s vlastenci cestuje po celém světě.

Moravská národní obec | www.zamoravu.eu

Jsmo nepolitický spolek založený v roce 1985, věnující se moravské osvědě. Naším cílem je posílení moravského povědomí a sounáležitosti k Moravě. V oblastech historie a dalších oborů disponujeme odborným zázemím nejen z řad vlastní členské základny. Pořádáme besedy, přednášky a organizujeme setkávání na památných místech Moravy. Během roku uspořádáme dvě velké kulturně-historické události. Na jaře „Moravský den“ v Olomouci, na podzim „Den za Moravu“ v Brně, konaný pod záštitou hejtmána Jihomoravského kraje JUDr. Michala Haška. Pravidelně na ně zveme představitel samospráv z celé Moravy. Naši zásluhou jsou umístovány také zvláštní dopravní značky, upozorňující na průběh historické moravské zemské hranice. Práce našeho spolku byla dvakrát oceněna ministry kultury ČR – Mgr. Alenou Hanákovou a Mgr. Danielem Hermanem. Mezi naše partnerské organizace patří „Akademické pěvecké sdružení Moravan“, sdružení Moravanů na Slovensku „Morava krásna zem“ a „Sdružení umělců Moravy a Slezska“.

Vážení představitelé obcí, měst a krajů,

rozhodnete-li se vyvěsit dne 5. července 2016 (a v jiné významné moravské dny a oslavy – viz příloha) vlajku Moravy, prosím, kontaktujte nás. Vaši radnici doplníme do naší interaktivní mapy a představíme na Facebooku. Svůj názor či vyznání Moravě můžete poskytnout také do našich webových rubrik „Podpora samospráv“ nebo „Sváteční slovo“. Všechny potřebné informace k vlajkové iniciativě (výzva, mapa, počet a seznam radnic, mediální ohlasy) naleznete pod příslušným ročníkem na adrese

Lenka Holoňová

*místopředsedkyně Moravské národní obce
hlavní koordinátorka vlajkové iniciativy*

Mobil: **604 527 832**

E-mail: holanova@zamoravu.eu

Moravská vlajka | www.vlajka.moravy.eu

Moravskou vlajku tvoří vodorovná bikolóra v zemských barvách žluté a červené. Tyto barvy spolu se zemským znakem přijala v roce 1848 velká většina demokraticky zvolených moravských poslanců – slovanského i německého jazyka. Přestože si později obě skupiny vlivem nacionalismu oblíbily vlastní „národní barvy a symboly“, žlutá a červená byly nadále vnímány jako tradiční, celozemské, neutrální a nadčasové. V souladu s odborníky (viz příloha) je proto doporučujeme vyvěšovat i dnes. K moravským barvám žluté a červené se například přihlásila i vlajka Bměnské diecéze, náležící do Moravské církevní provincie. Nejrozšířenější variantou moravské vlajky je v posledních desetiletích žluto-červená bikolóra se zemským znakem uprostřed, která sjednotila občany hlásící se k moravské identitě. Užití standardy moravského markraběte, tj. středověkého modrého praporce s bílo-červené šachovanou orlicí, považujeme za méně vhodné. Tento prapor, podle odborníků, zosobňoval výhradně panovnickou a vojenskou moc nad Moravou a nikdy nevlál na budovách zemské samosprávy. Moravskou vlajku lze získat například u výrobce vlajek „Moravský patriot“ www.moravskypatriot.eu.

www.zamoravu.eu/vyvesime

S přátelským pozdravem

Ing. Jaroslav Krábek

předseda Moravské národní obce

Mobil: **724 294 461**

E-mail: krabek@zamoravu.eu

V Brně dne 26. ledna 2016

Výzva ke zpřístupnění pamětihodností

dne 5. července 2016

Moravská národní obec, z. s.
IČO: 72064072
Sídlo: Jetelová 498/13, 644 00 Brno-Soběšice
www.zamoravu.eu | info@zamoravu.eu

Vážený představitelé obcí, měst a krajů,

současně s iniciativou „Za vyvěšování moravské vlajky“ si Vám dovoluujeme navrhnout, abyste v den cyrilometodějských oslav, dne 5. července 2016, umožnili veřejnosti zpřístupnění místních muzeí a pamětihodností zdarma nebo se zvýhodněným vstupným. Věříme, že tím přispějete k tolik potřebnému poznávání naší vlasti a obohacení kulturního života.

Od roku 2011 se této doprovodné akce zúčastnilo již **40** institucí. Jestliže se k tomuto kroku rozhodnete, dejte nám prosím vědět. O Vašem záměru budeme informovat veřejnost.

S přátelským pozdravem

Lenka Holoňová

*místopředsedkyně Moravské národní obce
hlavní koordinátorka vlajkové iniciativy*

Mobil: **604 527 832**

E-mail: holanova@zamoravu.eu

Ing. Jaroslav Krábek

předseda Moravské národní obce

Mobil: **724 294 461**

E-mail: krabek@zamoravu.eu

V Brně dne 26. ledna 2016

SEZNAM PAMÁTEK 2015

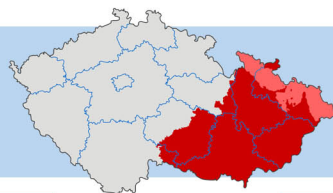
Blansko	Muzeum Blansko	Mikulčice	Slovanské hradiště
Boskovice	Muzeum Boskovicka	Mikulov	Pěchotní srub MJ-S 29 „SVAH“
Brno	Hrad Špilberk	Mladějov na Moravě	Průmyslové muzeum Mladějov
	Měninská brána	Podolí u Uherského Hradiště	Kaple sv. Ducha
Břeclav	Lichtenštejnský dům	Svitavy	Městské muzeum a galerie
	Městské muzeum a galerie Břeclav	Tišnov	Müllerův dům (Muzeum Tišnova)
	Židovská synagoga	Uničov	Arboretum Paseka Makču Pikču
	Zámecká věž		Expozice k dějinám minoritů
	Zámeček Pohansko		Muzeum baroka
Bučovice	Zámek Bučovice		Muzeum U Vodní branky
Budišov nad Budišovkou	Muzeum břidlice	Velká Bíteš	Radnice (půda a věž)
Bystřice nad Pernštejnem	Městské muzeum	Vlkoš	Šatlava (Muzeum vězeňství)
Dolní Kounice	Klášter Rosa coeli	Znojmo	Městské muzeum
	Zámek		Military muzeum generála. Sergěje J. Ingra
	Židovský hřbitov	Ždánice	Hradiště sv. Hypolita
Fulnek	Židovská synagoga	Žďár nad Sázavou	Minoritský klášter
Hynčice	Boží muka Cyrila a Metoděje		Vrbasovo muzeum
Ivančice	Rodný dům Johanna Greg. Mendela		Poutní kostel sv. Jana Nep. na Zelené Hoře (památka UNESCO)
Jemnice	Muzeum Alf. Muchy a Vlad. Menšíka		
Jevíčko	Kostel sv. Víta s podzemím		
Klobouky u Brna	Městské muzeum		
	Národopisné muzeum		

„Také visí srdce každého upřímného přítele vlasti s láskou a s nadšením na vlasteneckém odznaku, na onom symbolu staromoravské statečnosti a věrnosti, na kteréž se hrdé upomínky pojí. Zemské barvy stávají se tím zrcadlem minulosti pro přítomnost i budoucnost, zůstávají prorockým upamatováním na někdejší slávu moravské vlasti, která skvělým jest drahokamem v koruně Svatováclavské a tím v koruně našeho císaře a krále.“

(Moravská orlice, č. 158, 18. září 1863, s. 1)

Zemská vlajka Moravy

Požehnána 5. července 2010 | Poměr 2 : 3 | Použití občanské

Mgr. Jan Studeník © 2016
Moravská národní obec, z. s.

Dne 14. srpna 1848 se usnesl moravský zemský sněm, aby se i do budoucna za pravé zemské barvy označovaly barvy zlatá (žlutá) a červená.

ZEMSKÉ BARVY MORAVY

Orel, respektive dravý pták, hrál u starých Moravanů velmi významnou nábožensko-rituální roli. Nejprve personifikoval vládu nebe a sluneční božstvo, později křesťanského Boha. Nákončí velkomoravských opasků nesou vyobrazení obřadu vypouštění dravce „přinášejícího království“ nebo orlice bránící kříž. Podle legend měli šachovanou orlici na svém erbu i prapuru již mýtičtí zakladatelé a králové Moravy – Marcomanus, Moravus i Marobud.

Od 13. století byla známkou Moravy bílo-červeně šachovaná orlice na modrém štítu, jejíž vzor byl bájně odvozen z chorvatského erbu. V roce 1462 byla císařem bílá tinktura kostek na žádost Moravanů povýšena na žlutou neboli zlatou.

Žlutá či zlatá představuje slunce. Ohlas solárního kultu nacházíme ještě v 15. století v moravském zemském právu, kde byla zachována starobylá sluneční přísaha, při níž se přísahající postavil proti slunci a pronesl přísaznou formuli. Žluto-červené stuhu či jiné slunné jinotaje velebí lesk stavů i vlasti např. na slunečních hodinách z roku 1728 na staré zemské sněmovně v Brně. Zlatý praporec bohyně Athény na nástroji fresce z roku 1735 tamtéž odkazuje na moravskou barvu získanou udatností.

Modrá barva štítu znázorňuje oblohu. Nutno uvést, že modrá nebyla nikdy součástí oficiálních zemských barev. Zemská vláda na tuto skutečnost během 19. stol. několikrát poukazovala.

Červená barva symbolizuje oheň vlasteneckého zápalu.

Vlajka celosvětově reprezentuje moravskou identitu.

Byly jimi značeny sloupky i zemský majetek.

Hlavním motivem moravské vlajky je žluto-červeně šachovaná orlice na modrém štítu, kterou ve svém znaku mohou Moravané užívat již od roku 1462, a to na základě erbovního privilegia císaře Bedřicha III. Štít s orlicí je vložen do středu vodorovné bikolory, jež se skládá ze žlutého a červeného pruhu stejné šířky. Tyto heraldické barvy, odvozené z tinktur orlice, sloužily k reprezentaci zemských stavů již v období renesance a baroka.

Žluto-červený praporec vyvěšoval moravský zemský sněm při svých zasedáních a jiných slavnostních ceremoniích. Na jaře revolučního roku 1848 sehrál významnou politickou roli při obhajobě zemské autonomie a národního smíru. Verzi praporec se znakem uprostřed zmiňuje spisovatel Josef František Karas ve svém románu „Tonoucí hvězda mořská“ z roku 1925, ve kterém líčí události roku 1848 na malém moravském městě.

ZEMSKÝ ZNAK MORAVY

Illuminace na erbovní listině ze 7. prosince 1462. Moravský zemský archiv v Brně.

V modrém štítu je zlatě a červeně šachovaná, napravo hledící rozkřídlená orlice, se zlatou korunkou na hlavě, se zlatým zobcem, zlatými pařáty a s červeným jazykem. Strážcem štítu je postava anděla.

ZEMSKÁ PEČEŤ MORAVY

Pečeť moravských stavů na listině z 18. století. Moravský zemský archiv v Brně.

První písemná zmínka o moravské zemské pečetě pochází z 18. června 1477. Sněmovní pečete ze 16. až 19. století nesou vyobrazení anděla držícího zemský znak. Přivěšeny jsou na zlaté a červené šňůře.

Dějiny „zlaté a červené“ v datech

1357 – „Jen ti, kteří mají udělena znamení a znaky, je také výlučně užívají. [...] Každý může přijmout znak a znamení, nosit je a vymalovat je na svých věcech. [...] Je cennější mít znak udělený panovníkem, poněvadž je přednější před ostatními a jinými nemůže být zakázáno jeho užívání. [...] Je svatokrádeží přit se o moc panovníka. [...] Jaký (výhodný) důsledek má, jestliže je znak udělen panovníkem? Má to mnohou výhodu. Jestliže dva mají totéž znamení aniž je jasno, kdo je měl dříve a kdo později, má přednost ten, kterému je udělen panovník. Kdyby ve vojsku nebo na jiném místě nastala otázka, kdo má mít přednost, má ji mít znak toho, jemuž byl udělen panovníkem. [...] Jestliže se na korouhvi malují znaková zvířata, mají hledět k ratišti. [...] Strana přední a horní je vznešenější strany zadní a dolní. Vznešenější barva se má pokládat k ratišti. [...] Vznešenější barva má být nahoře a na té straně, jež hledí k nebi nebo dopředu, to znamená na té straně, jež směřuje k ratišti. [...] Zlatá barva je vznešenější nad ostatní a znázorňuje se jí slunce. Nic není vznešenější než slunce. [...] Červená či purpurová barva představuje oheň a je vznešená. [...] Modrá barva je třetí a představuje vzduch.“ [Bartolus de Saxoferrato]

1462, 7. prosince – „Proto s ohledem na řečenou úslužnost [...] pánů a urozených řečeného markrabství moravského prosbami, které nám přednesli, poskytujeme tuto zvláštní milost, totiž aby šachované orlice barva bílá na žlutou čili zlatou se změnila, [...] tak aby to markrabství moravské od teď napříště provždy nosilo a mělo šachovanou orlici barev červené a žluté neboli zlaté [...]. Takto uspořádaný erb řečené markrabství moravské, jak dříve užívalo a jím se pyšnilo, ve všech konáních vůbec podobně má užívat a těšit se z něj v budoucích časech navždy. Žádnému vůbec člověku tedy nebudíž dovoleno tuto listinu našeho svolení, přeměny a vůle porušit nebo jí jakkoli pošestilou opovážlivostí vzdorovat.“ [Cisari Bedřich III.]

1477, 18. června – Zemská pečeť Moravy.

1479, 25. července – Matyáš I. Korvín před přijetím za markraběte potvrzuje stavům jejich privilegia. Akt se opakuje vždy s nástupem nového panovníka.

1501 – Moravská zlato-červeně šachovaná orlice, vyobrazená na klenbě chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře (Čechy).

1503 – Moravská zlato-červeně šachovaná orlice, vyobrazená na městské věži ve Vöcklabrucku (Horní Rakousy).

1523 – Městské zlato-červeně šachované orlice (podle zemského znaku), vyobrazené v právní knize města Znojma.

1530 – Městská zlato-červeně šachovaná orlice (podle zemského znaku), vyobrazená na knize počtů města Olomouce.

1608 – Zhotoven typář moravské zemské pečete podle vyobrazení zemského znaku z roku 1462.

1612 – Doložen pojem „zemské barvy“.

1628, 26. června – Císař Ferdinand II. potvrzuje na žádost moravských stavů mj. i erbovní list císaře Bedřicha III. z roku 1462.

1634 – Moravská zlato-červeně šachovaná orlice, vyobrazená na bemi knize města Brna.

1640, 22. září – Císař Ferdinand III. potvrzuje na žádost moravských stavů mj. i erbovní list císaře Bedřicha III. z roku 1462.

1689, 3. ledna – Císař Leopold I. potvrzuje na žádost moravských stavů mj. i erbovní list císaře Bedřicha III. z roku 1462.

1699 – „Jistý anonym tvrdí, že má být moravský znak zlatě a stříbrně šachovaný, dovolává se privilegii.“ [Carl F. von Schertz]

1720, 17. října – Moravané potvrzují tzv. pragmatickou sankci. Dokument je stržen stavovskou pečeti, jejíž typář byl zhotoven podle vyobrazení zemského znaku z roku 1462. Pečeť je přivěšena na zlato-červeném závěsu.

1723 – Císař Karel VI. při korunovačním ceremonálu výslovně potvrdil všechna privilegia a svobody, které udělil císař Ferdinand II.

1728 – Žluto-červeně stuhu, vyobrazené na slunečních hodinách zemského domu.

1735 – Novou sněmovní síň na Dominikánském náměstí v Brně krásil červené potahy a koberce se zlatými lemy. Červené závěsy mají žluté šňůry. Na římsě nad trůnem markraběte je osazena zlato-červeně šachovaná orlice. Zemské služebnictvo nosí červenou livrej se zlatou obrubou a s pozlacenými knoflíky.

1781 – „Sem také jako zlatý hřeb práv urozených Moravy patří listina císaře Bedřicha, jejíž mocí slavné markrabství moravské obdrželo za znak baronů a jiných svých urozených za zásluhy tomuto císaři, které s pohotovou vůlí prokázali v čase vzpoury vídeňských a jiných urozených vévodství rakouského, že v jejich erbu se šachované orlice bílá barva, která se předtím malovala střídavě s červenou, mohla změnit na žlutou čili zlatou. Protože náhoda dosud většině našich vlastenců její znalost tajila, celou a v úplnosti jí připojujeme, jak jí bylo možné dříve ze samotného originálu opsat.“ [A. Habrich]

1807 – Císař František I. se rozhodl moravské stavy odměnit tím, že jim povolí nosit slavnostní uniformu podle barev zemského znaku. V návrhu moravsko-slezského gubernia byla livrej popsána jako červená se zlatým krumplováním a se zlato-červeně šachovanou orlicí na epoletách. Císař ve svém reskriptu z 23. prosince 1807 uniformu povolil, ovšem orlici na epoletách (omylem?) uvedl jako bílo-červenou, což vyvolalo zmatky.

1818 – Zemské barvy jsou připevňovány na některých stavovských budovách v Brně.

1839, 9. ledna – „[Stavovská strana] nalezla, že ve velkém státním znaku je v modrém poli stříbrné a červeně šachovaný korunovaný orel popsán jako znak Moravy. Protože tento popis neodpovídá fakticky užívanému znaku v moravské provincii, kterým je zlato-červeně šachovaná orlice na modrém poli, [...] záleží pánům stavům na tom, aby v roce 1462 císařským povolením získaný zemský znak byl zachován a uchráněn.“ [Zemský výbor]

1848, 13. dubna – „Červená a zlatá, sbratření Moravané, necht je vaši vlajkou! Červená vlasteneckého plamene nadšení, zlatá nezlomné věrnosti císaři, sbratřenému Rakousku, to jsou harmonické barvy, to jsou do dále zářící barvy; to jsou barvy, které v politickém zvratu a sjednocení nevystavují pošmoumou šed, nýbrž živě jasnou žlutočervenou, rovnou slunci svobody, jež musí podpořit náš růst, musí nechat dozrávat náš rozvoj a učini jej zralým, plody naší jednoty.“ [Otto G. baron Hingenaus]

1848, 14. dubna – „Od dáвна má [Morava] své vlastní stavy a zemská práva, od r. 1535 svůj vlastní zemský řád, vždy mívala svůj vlastní od českého rozdílný znak, který r. 1462 nabyl nynější podoby.“ [Zemský sněm]

1848, 15. dubna – V aule vídeňské univerzity jsou přijati studenti a profesori z brněnského filozofického ústavu. Zanechali zde vlajku v moravských barvách.

1848, 14. srpna – Poslanec za Boskovice Josef Cibulka: „Protože zvláštnost země to žádá, navrhuji, aby se zde i zemské barvy vyznačily. Ačkoliv císařské barvy pochází z nadání císaře Bedřicha ze 7. prosince 1462, přesto jsou z jedné strany odříznány, z druhé přijímány. A protože se s těmito barvami pojí krásná památka, tj. byly uděleny zemi za udatnost, navrhuji, aby se zde vyznačily. Zmínka o tomto předavku se mi zdá potřebná, protože brněnská národní garda přijala tyto barvy, jakožto barvy zemské, do své kokardy. Navrhuji tedy tento dodatek: Barvy země jsou zlatá a červená.“ Poslanec za Strážnici Tomáš Čambala: „Podporuji tento návrh, aby se do budoucna při všech vyobrazeních, erbech a ve

všech zemských záležitostech, pravě zemské barvy užívaly.“ Poslanec za Jimramov Jan Chlumský: „Podotýkám, že pravě a prvotní zemské barvy byly červená a bílá, a že pozdější červená a zlatá byly uděleny stavům a ne zemi.“ Předsedající Karel Vojkovský rytíř z Vojkova: „Podle nadací listiny císaře Bedřicha byly barvy červená a zlatá uděleny zemi.“ Rezoluce: „Země Moravská podrží svůj dosavadní erb co erb země, totiž: v modrém poli zlatem a červenou barvou šachovaného, napravo hledícího, korunovaného orla. Zemské barvy jsou zlatá a červená.“ [Zemský sněm]

1878 – Novou zemskou sněmovnu na Joštově ulici v Brně zdobí v siní i na průčelí moravská zlato-červeně šachovaná orlice, vyvedená v heraldickém šrafování. Zakládací listina budovy, ukrytá v kovové schráně za závěrečným kamenem, je převázána žluto-červenou stuhou. Záhaví dokumentu krásil emblém zlato-červeně šachované orlice. Skeněnou dózu na mince, tamtéž, chrání pečetní otisk podle vyobrazení zemského znaku z roku 1462 a žluto-červeně hedvábně nitě. [Schrána nalezena v roce 2014 při rekonstrukci budovy]

1880, 10. srpna – Moravské místodržitelství rozesílá starostům moravských měst zprávu, ve které jim sděluje, že v rozličných v zemi vydávaných kalendářích se jako moravské zemské barvy uvádí „zlatá, červená a modrá“, což je chybné. Správně má být jen „zlatá a červená“.

1895, 4. května – Přípravný výbor Národopisné výstavy československé v Praze žádá Moravský zemský výbor v Brně, zdání může v expozicích, kde bude prezentována také Morava, vyvěsit prapory v moravských zemských barvách, kterými jsou, dle jejich mínění, „modrá, bílá a červená“. Dne 10. května moravský zemský hejtmán odpovídá, že moravské zemské zastupitelstvo pokládá za oficiální zemské barvy, včetně praporů, barvy „zlatou a červenou“.

1906 – „Moravská orlice má být šachovaná zlatě a červeně, a ne stříbrně a červeně. To proto, poněvadž dvomím dekretem z 22. června 1836 byla sice moravská orlice líčena jako šachovaná stříbrně a červeně, ale podle referátu 261/A z roku 1880 nic nepřekáží tomu, aby se za moravský zemský znak pokládala červená a zlatě šachovaná orlice v modrém poli.“ [Carl Schornböck]

1915 – Tinkтуры moravské orlice ve státním (panovnickém) znaku jsou konečně shodné s tinkturami moravské orlice v zemském (stavovském) znaku. Moravský markrabě se po 453 letech oficiálně přizpůsobil zlato-červenému šachování orlice. Doposud ve svém erbu užíval bílo-červeně šachovanou orlici s klenotem, přílbou a příkrývadly tak, jak to znázorňovaly rozličné středověké i novověké erbovníky.

Názory heraldiků a vexilologů

MORAVA

Žluto-červenou vlajku Moravy popisují nebo vyobrazují níže uvedené prameny

Žluto-červenou vlajku Moravy se znakem uprostřed popisují nebo vyobrazují níže uvedené prameny

- 1877 – KRAHL, Karl. *Wappen Österreich-Ungarn: Darstellung des Doppeladlers, umgeben von k.k. Marineflaggen, in rechteckigem Rahmen mit den Wappen und Landesfarben aller Kronländer. Wien: Kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei, 1877, grafika.*
- 1878 – HEILMANN, Albert. *Tableau des österreichischen mittleren Reichswappens, der Abzeichen der Land- und Seemacht, sowie der Länder-Wappen. Wien: Kaiserlich-königlicher Schulbuchverlag, 1878, str. 13.*
- 1883 – HEYER VON ROSENFELD, Friedrich. *Die See-Flaggen, National- und Provinzial-Fahnen sowie Cocarden aller Länder: nach offiziellen Quellen zusammengestellt und bearbeitet von Friedrich Heyer von Rosenfeld. Wien: Kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei, 1883, tab. XVI.*
- 1885 – LIND, Karl. *Städte-Wappen von Österreich-Ungarn: nebst den Landeswappen und Landesfarben. Wien: Anton Schroll, 1885, tab. XV.*
- 1895 – MIKOLÁŠEK, Antonín. *Ríše rakousko-uherská: Pro dívky na opakování učiva ve škole probraného die čít. a různých pomůcek sestavil a vydal Ant. Mikolášek, řídící učitel v Oslu u Litomyšle. Litomyšl: Antonín Mikolášek, 1895, III. oddíl, str. 7.*
- STRÖHL, Hugo Gerard. *Oesterreichisch-Ungarische Wappenrolle: Die Wappen ihrer k.u.k. Majestäten, die Wappen der durchlauchtigsten Herren Erzherzoge, die Staatswappen von Oesterreich und Ungarn, die Wappen der Kronländer und der ungarischen Comitate, die Flaggen, Fahnen und Cocarden beider Reichshälften, sowie das Wappen des souverainen Fürstenthumes Liechtenstein. 2. Wien: Anton Schroll, 1895, tab. XX.*
- 1898 – HOLDEN, Edward Singleton. *Our country's flag and the flags of foreign countries. New York: Daniel Appleton and Company, 1898, str. 141, 156-157.*
- 1900 – *Brünn. Seehöhe 220 m. 95 000 Einw. (1890): Landes-Wappen und Landes-Farben in Mähren. Grottau: Wilhelm Knorr, 1900, pohlednice.*
- HICKMANN, Anton Leo. *Geographisch-statistischer Taschen-Atlas von Österreich-Ungarn. 2. Wien und Leipzig: Gustav Freytag & Berndt, 1900, tab. nečís.*
- 1910 – *Österreichische Bürgerkunde: Handbuch der Staats- und Rechtskunde in ihren Beziehungen zum öffentlichen Leben. Sv. 2. Wien: Verlag der Patriotischen Volksbuchhandlung, 1910, tab. nečís.*
- 1915 – *Brünn, 207 m Seehöhe, Mähren. Panorama mit Spielberg: Aus grosser Zeit 1914-15. Wien: Paul Ledermann, 1915, pohlednice.*
- 1923 – RUHL, Moritz. *Die Flaggen der Kriegs- und Handels-Marinen aller Staaten der Erde: Nebst den Signalflaggen, den Landesfarben der europäischen Staaten und der schweizer Cantone, den ehemaligen Landesfarben der deutschen Staaten und der preußischen Provinzen, sowie Oesterreich-Ungarns und seiner Kronländer vor dem Weltkrieg. 12. Leipzig: Moritz Ruhl, 1923, str. 16.*
- 1928 – *Die Flaggen und Wappen der Welt. Wien: Abadie-Papiergesellschaft, 1928, tab. 65.*
- 1990 – HAVLÍK, Lubomír. *Symboly moravské identity. In: Moravskoslezská orlice: Týdeník hnutí za samosprávnou demokracii – Společnost pro Moravu a Slezsko. Č. 14, 1990, str. 12.*
- MICHNA, Pavel. *Moravská žlutá a červená: Ke třicátému výročí zrušení zemských barev. In: Lidová demokracie. 20. listopadu 1990, str. 6.*
- 2000 – MINAHAN, James. *One Europe, Many Nations: A Historical Dictionary of European National Groups. Westport, Connecticut: Greenwood Press, 2000, str. 482.*
- 2002 – MINAHAN, James. *Encyclopedia of the Stateless Nations: Ethnic and National Groups Around the World. Sv. 3. Westport, Connecticut: Greenwood Press, 2002, str. 1302.*
- 2006 – BILÝ, Jiří. *Moravská orlice: Symbol panovníka, země a národa. In: Moravský historický sborník. Ročenka Moravského národního kongresu 2002-2005. Brno: Moravský národní kongres, 2006, str. 302-303, 306, 321, 324, 326.*
- ŠEBESTA, Jaroslav. *Vývoj moravských zemských práv. In: Moravský historický sborník. Ročenka Moravského národního kongresu 2002-2005. Brno: Moravský národní kongres, 2006, str. 778, 807.*
- 2008 – *Fakta o Moravě. In: Čičichů. Č. 1, 2008, str. 28.*
- 2009 – KLIMES, Roman. *Zemské symboly na území Československa po roce 1918. In: Heraldická ročenka 2009. Praha: Heraldická společnost v Praze, 2009, tab. 14, str. 52-53.*
- 2011 – *European minority peoples: Poster of the European minorities of Western, central and Eastern Europe, of the peoples of the Caucasus and the Ural, the scattered peoples and the areas with strong identity. 150 Flags are referred in this poster. www.eurominority.eu, 2011, mapa.*
- DVOŘÁK, Michal. *Moravský excalibur. In: Koktejl. Č. 9, 2011, str. 20.*
- 2012 – *100 European Nations: Poster of the minority and majority Nations of Europe. On the whole, they are nearly 100 flags which are referred and an original map of the European Nations. www.eurominority.eu, 2012, mapa.*

2012 – „Žlutočervenou moravskou vlajku stále upravují předpisy vydané v 19. století, protože i zde platí recepce práva habsburské monarchie novým československým státem, který převzal platné právo na území Čech, Moravy a Slezska, ať již bylo vytvořeno ústředními orgány ve Vídni či orgány zemí. (Čl. 2 zákona č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu československého.)

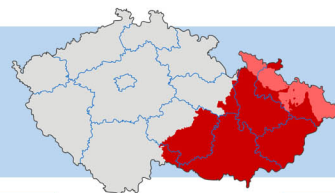
V roce 1920 byl přijat nový zákon o státních symbolech, který se však nijak nedotkl zemských vlajek. (Nepravdivý je údaj, že československý parlament v roce 1920 zakázal vyvěšování moravské vlajky.) Moravského znaku se dotkl tak, že změnil šachování orlice ze zlaté na stříbrnou.

V roce 1936 zákon o užívání symbolů výslovně počítal s tím, že stávající znaky a vlajky samosprávných korporací může měnit Ministerstvo vnitra, pokud nejsou součástí státního znaku. (§ 3 zákona č. 269/1936 Sb., o užívání vlajek, znaků a jiných symbolů, jakož i stejnojmenných a odznaků, a o opatřeních proti závadným označením.) V takovém případě mohl být znak změněn jen zákonem. Fakticky se tedy rozdělila případná změna zemských znaků, které byly součástí středního (Čechy, Morava, Slezsko, Slovensko, Podkarpatská Rus) a velkého (dále ještě Těšínsko, Opavsko, Ratiborfsko) československého státního znaku, a zemských vlajek, které součástí státní vlajky československé nebyly. Zemský znak mohl změnit jen parlament zákonem, zemskou vlajku mohlo změnit Ministerstvo vnitra. Ovšem žádná změna zemského znaku, ani vlajky se nekonal. Po roce 1989 se znovu začalo uplatňovat užívání moravské vlajky [...]. Většinou se znak nebo jeho podstatný prvek na vlajce užívá tehdy, když se má odlišit státní vlajka od národní (Rakousko) nebo vlajky dvou států (Slovensko a Rusko).

Dnešní právní řád upravuje užívání vlajek takto: Každý si může vyvěšovat vlajku, a to i soukromou (vlajky různých spolků) samostatně nebo spolu se státní vlajkou. Samostatně vyvěšování moravské vlajky není nijak upraveno. Záleží na vyvěšovatelci, zda užije moravskou vlajku v její původní moravským sněmem schválené žluto-červené variantě či ve variantě doplněné o zemský znak. Spolu se státní vlajkou lze vyvěsit i jiné vlajky, ať již jiných států, krajů, obcí či vlajky další, což výslovně umožňuje zákon o užívání státních symbolů, tedy i vlajku moravskou. Zde se však musí respektovat to, že státní vlajka se vyvěšuje na čestnějším místě. Tedy z čelního pohledu na objekt, kde jsou vlajky vyvěšeny: a) vlevo při vyvěšení 2 státních vlajek, b) uprostřed při vyvěšení lichého počtu státních vlajek, c) v prostřední dvojici vlevo při vyvěšení sudého počtu státních vlajek, d) první zleva, případně i poslední v řadě, při vyvěšení většího počtu vlajek než 5. Umístění ostatních vlajek již záleží na vyvěšovatelci.“

Reakce samospráv I

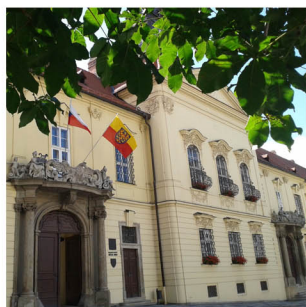
JIHOMORAVSKÝ KRAJ

Boskovice (okres Blansko) – Rada města: „Vyvěšení moravské vlajky symbolizuje přihlášení se k odkazu našich předků, k moravské identitě, kultuře a historii území Moravy. Rada města schválila vyvěšení moravské vlajky na budově radnice dne 5. 7. a to v letech 2015, 2016, 2017 a 2018.“

Brno-Královo Pole (okres Brno-město) – Ondřej Hýsek, zastupitel: „Radnice v Králově Poli se na dobu neurčitou zapojila do iniciativy spolku Moravská národní obec, jejímž cílem je připomenout občanům Moravu jako tolerantní zemi pro všechny, ať už jakékoliv etnicity, jazyka, národnosti. Radnice vyvěsí zemskou vlajku v podobě bikolory v moravských zemských barvách žluté a červené s moravskou orlicí uprostřed, což maximálně respektuje jak stav schválený Moravským zemským sněmem v 19. století, tak i podobu erbu Králova Pole – obojí vychází z polepšeného zemského znaku z roku 1462. Přesto, že Země česká a Země moravskoslezská byly v roce 1948 komunistickým režimem zrušeny, má jistě i v 21. století smysl hlásit se k bohaté kulturní tradici a historickým hodnotám Moravy, na něž se často zapomíná – Královo Pole tak spolu s více než polovinou obcí na Moravě opakovaně činí.“

Hustopeče (okres Břeclav) – Hana Potměšilová, starostka: „Na základě rozhodnutí rady města ze dne 26. 5. 2015 vyvěsíme v den státního svátku – Dne příchodu slovanských věrozvěstů sv. Cyrila a Metoděje kromě státní vlajky také žlutočervenou zemskou vlajku, kterou máme k dispozici.“

Jihomoravské hejtmanství (okres Brno-město) – Michal Hašek, hejtmán: „U příležitosti svátku sv. Cyrila a Metoděje tak na brněnském sídle Jihomoravského kraje vedle státní vlajky ČR a praporu Jihomoravského kraje zavlaže také vlajka v moravských zemských barvách – červené a žluté doplněná moravským zemským erbem. Nepůjde přitom o žádný projev moravského nacionalismu, ale o vyjádření úcty k bohaté historii Moravy, která je kolébkou naší státnosti a přinesla střední Evropě a České republice také kořeny křesťanství.“

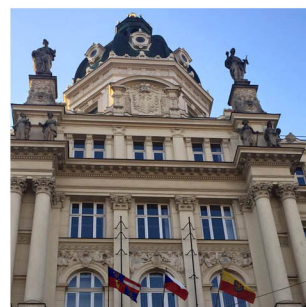

„Ze zemského domu vlají opět prapory znaku i barev moravských na znamení, že zákonodárny sbor náš opět sešel se, vyřizovat důležitosti zemské.“

(Moravská orlice, č. 220, 27. září 1904, s. 1)

Stará zemská sněmovna v Brně
dnes Magistrát města Brna

Zemský dům II v Brně
dnes Jihomoravské hejtmanství

Kučerov (okres Vyškov) – Vlastimil Bačovský, starosta: „Necháme ji na radnici třeba i půl roku, jsme Moravané...“

Mirotav (okres Znojmo) – Roman Volf, starosta: „Moravskou vlajku vyvěšujeme nejen u příležitosti státního svátku ‚Dne moravských věrozvěstů Cyrila a Metoděje‘, ale také při konání největších městských slavností – Meruňkobraní s Jarmarkem u Floriána a tradiční krojované hody. Protože se domníváme, že zejména v dnešní době je nutné být hrdí na své předky a zachovávat krásné tradice, bude v Mirotavi vyvěšována moravská vlajka i v příštích letech. Přejeme mnoho úspěchů ve Vaší záslužné práci.“

Tetčice (okres Brno-venkov) – Jan Šon, starosta: „Naše obec se již několik let připojuje k akci vyvěšování moravské zemské vlajky. Jsme Moravané (u nás Moraváci) a jsme na to hrdí.“

Ždánice (okres Hodonín) – Monika Jandorová, zastupitelka: „Do Vaší akce se samozřejmě zapojíme, a to jak vyvěšením vlajky, tak volným vstupem do Vrbasova muzea ve Ždánicích (vstupné zdarma).“

KRAJ VYSOČINA

Hamry nad Sázavou (okres Žďár nad Sázavou) – Hubert Křestán, starosta: „Obec Hamry nad Sázavou od letošního roku bude vyvěšovat moravskou vlajku při všech svátcích a samozřejmě i 5. 7. Vyvěšena byla na oba květnové svátky.“

Horní Újezd (okres Třebíč) – Iva Durdová, starostka: „Obec Horní Újezd u Třebíče již tradičně vyvěsí i letos s hrdostí moravskou vlajku. Je to pro nás samozřejmost a děláme to s radostí.“

Lavičky (okres Žďár nad Sázavou) – Jan Havelka, starosta: „Vyvěšujeme žluto-červenou vlajku, mrzí nás, že jsme se na Vašem seznamu nenašli.“

Odunec (okres Třebíč) – Milan Šabatka, starosta: „Jako nový starosta naší obce s vyvěšováním moravské vlajky na svátek patronů Moravy 5. července samozřejmě navážu na tradici předchozího zastupitelstva obce, které vlajku pravidelně také v tento den vyvěšovalo. Jsme hrdí na to, že máme tu čest v tento den vyvěsit moravskou vlajku a tímto se připojit k mnoha městům a obcím, které tento svátek slaví a ctí také. Vážíme si velice Vaší práce.“

Ořechov (okres Jihlava) – Jana Divišová, starostka: „Ctíme historii a toto je určitě důvod, proč vlajku Moravy vyvěsit.“

Rácovice (okres Třebíč) – František Zvěřina, starosta: „Jako správní Moravané se přidáváme k iniciativě a vyvěsíme v obci Rácovice vlajku ve svátek sv. Cyrila a Metoděje, kdy je u nás rovněž pout.“

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

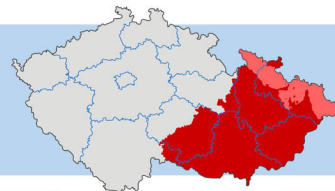
Paskov (okres Frýdek-Místek) – Petr Baďura, starosta: „My, na poslední výspě Moravy, musíme tady držet linii!“

Ryžoviště (okres Bruntál) – Eva Lašáková, starostka: „Ano, můžete počítat s naší podporou. Je to hlavně Vaše práce, která má smysl. Pro dobrou věc není problém se zapojit.“

Tichá (okres Nový Jičín) – Petr Bordovský, místostarosta: „Vaše iniciativa se nám velice zamlouvá. Tudíž i my se připojíme a dne 5. července vyvěsíme na Obecním úřadě v Tiché moravskou vlajku na počest příchodu věrozvěstů Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu.“

Reakce samospráv II

OLOMOUCKÝ KRAJ

Kožušany-Tážaly (okres Olomouc) – Petr Mazal, starosta: „Ať se iniciativě daří čím dál víc.“

Libina (okres Šumperk) – Tomáš Kobza, starosta: „Díky Vaší vlajkové iniciativě si tak občané moravských obcí a měst mohou pravidelně připomínat kulturní a historický odkaz, který nám všem naše moravská otčina zanechala.“

Radkovy (okres Přerov) – Marek Foukal, starosta: „Moravskou vlajku vyvěšujeme opakovaně. Je to historický odkaz, o který bychom měli pečovat, obzvláště v současné, řekněme semleté době.“

PARDUBICKÝ KRAJ

Jevíčko (okres Svitavy) – Dušan Pávek, starosta: „Město leží těsně za hranicí Moravy. Chceme vyjádřit, že si jako část tohoto území připadáme.“

Študlov (okres Svitavy) – Jaroslav Niederle, starosta: „Jsem tu v obci nové zastupitelstvo, rozhodli jsme se připojit k této iniciativě, protože jsme odjakživa na Moravě. Dřív jsme patřili pod Boskovice, spádově máme Letovice. Vic jak 60 procent našich obyvatel je zaměstnaných na Moravě.“

ZLÍNSKÝ KRAJ

Hošťálková (okres Vsetín) – Petr Laštovica, starosta: „Vlajku vyvěšujeme už několik let, jsme Moraváci, bereme to jako naši povinnost.“

Kateřinice (okres Vsetín) – Vojtěch Zubiček, starosta: „Sedím tady vedle kolegy z Hošťálkové, tak odpovím rovnou: Taky vyvěsíme a budeme i nadále vyvěšovat. My jsme takové moravské stálice!“

Podolí u Uherského Hradiště (okres Uherské Hradiště) – Jarmila Kasperová, místostarostka: „I naše obec se připojí k Vaší iniciativě a 5. července 2015 vyvěsíme na obecní úřad moravskou vlajku. Tento den bude zpřístupněna i místní kaple, která je v jiné dny běžně uzavřena. Kaple patří Sdružení pro výstavbu kaple sv. Ducha v Podolí.“

Sulimov (okres Kroměříž) – Zdeněk Dvořák, starosta: „Děkuji, že jste pozvedli moravskou vlajku. Je to Vaše zásluha, že mohla zavlátn nad moravskými obcemi.“

Tichov (okres Zlín) – Josef Mudrák, starosta: „Rozhodně ano, budeme vyvěšovat vlajku Moravy, hlásíme tradici.“

Významné moravské dny

28. BŘEZEN – JAN AMOS KOMENSKÝ

Významný den – připomínáme si narození velkého moravského učence **Jana Amose Komenského** (* 28. března 1592; † 15. listopadu 1670), posledního biskupa Jednoty bratrské. Ne nadarmo byl nazván „učitelem národů“. V tento den je vhodné vyvěsit moravskou vlajku společně s vlajkou obecní nebo městskou.

5. ČERVENEC – CYRIL A METODĚJ

Státní svátek – připomínáme si příchod slovanských věrozvěstů – bratří ze Soluně, svatých **Konstantina** (Cyrila) a **Metoděje** na Moravu roku 863. Zasluhou byzantské misie vedené oběma bratry se Morava stala kolébkou slovanské knižní vzdělanosti. Svatí Cyril a Metoděj jsou patrony Moravy a spolupatrony Evropy. V tento den je vhodné vyvěsit moravskou vlajku společně s vlajkou České republiky.

15. ZÁŘÍ – KAREL STARŠÍ ZE ŽEROTÍNA

Významný den – připomínáme si narození významného moravského politika a diplomata, ochránce moravských zemských práv a svobod, **Karla staršího ze Žerotína** (* 15. září 1564; † 9. října 1636). V tento den je vhodné vyvěsit moravskou vlajku společně s vlajkou obecní nebo městskou.

1. ŘÍJEN – JOŠT MORAVSKÝ

Významný den – připomínáme si zvolení moravského markraběte **Jošta Lucemburského**, zvaného též Moravský, římským králem (1. října 1410). V tento den je vhodné vyvěsit moravskou vlajku společně s vlajkou obecní nebo městskou.

28. ŘÍJEN – ROSTISLAV MORAVSKÝ

Státní svátek – připomínáme si nejen vznik Československé republiky (28. října 1918), ale i svatořečení velkomoravského panovníka **Rostislava** pravoslavnou církví (29. a 30. října 1994). Mezi lety 862 až 863 vyslal kníže Rostislav poselstvo do Konstantinopole k byzantskému císaři Michaelovi III. se žádostí o vyslání učitelů křesťanské víry. Sv. Rostislav je spolupatronem Moravy a ochráncem moravského národa. V tento den je vhodné vyvěsit moravskou vlajku společně s vlajkou České republiky.

7. PROSINEC – MORAVSKÝ ZNAK

Významný den – připomínáme si heraldické **polepšení moravského zemského znaku** císařem Bedřichem III. (7. prosince 1462). Z vděčnosti za své osvobození moravskými jednotkami z vídeňského obležení změnil císař na žádost Moravanů bílé kostky moravské šachované orlice na vznešenější žluté neboli zlaté. V tento den je vhodné vyvěsit moravskou vlajku společně s vlajkou obecní nebo městskou.